7/2158

-3-

277

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü

SAYI : B100THG0100003- 06.07.00* 12337

KONU : Yazılı soru önergesi cevaplandırılması

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİ
Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığına

İLGİ: 27/06/2000 tarih ve 3721 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile gönderilen Şanlıurfa Milletvekilimiz Sayın Mustafa Niyazi YANMAZ'ın 05/06/2000 tarihinde T.B.M.M. Başkanlığına vermiş olduğu ve şahsıma yöneltilen soru önergesinin cevabı ektedir.

Bilgilerinize saygılarımla arz ederim.

Doç. Dr. Osman DURMUŞ
Bakan

EKLER :
Ek-1 : Önerge Cevabı (2 sayfa)

378

Soru 1-Ülkemizde uygulamaya konulan aşılama ve bilinçlendirme kampanyaları ile bir çok hastalığın ve dolayısıyla can kaybının önüne geçilebildiği gerçeğinden hareketle,

Her gün bir çok vatandaşımızın hayatını kaybetmesine binlerce sinin de diyaliz makinelerine mahkum yaşamalarına neden olan ve çok sinsi bir hastalık olan böbrek hastalığının önlenmesi ve korunma yolları hakkında bir kampanya yapılması düşünülmekte midir?

Cevap 1-Modern tıbbın en karmaşık, ancak özellikle 20. Yüzyılın ikinci yarısında oldukça popüler alanlardan biri haline gelen doku ve organ transplantasyonları son yıllarda ülkemizde de büyük önem kazanmaktadır.

Modern cerrahinin en karmaşık ve en sorunlu alanlarından biri olan organ transplantasyonu, tarih öncesi çağlardan bu yana güncelliğini korumuş ve tıp bilim adamlarının başlıca odak noktalarından biri olmuştur.

Son yıllarda erişilen toplumsal bilinç düzeyi, organ nakli çalışmalarını hem dünyada hem de ülkemizde daha güncel kılmıştır. Böbrek, göz, kalp, kornea, kemik iliği, deri ve karaciğer nakillerinin artık başarı ile gerçekleşebildiği ülkemizde transplantasyon çalışmalarındaki gelişmeler birçok kronik organ hastasına yeniden yaşam imkanı sağlarken, tüm dünya için geçerliliğini koruyan organ sıkıntısı sorununa her geçen gün yeni alternatif çözümler üretebilmektedir.

Bugünkü anlamıyla 1970'li yıllar başlatılan Doku ve Organ Transplantasyonları her ne kadar arzu edilen düzeye ulaşamamış ise de, halen yaygın olarak devam eden eğitim, organ bağışı ve kurumlar arası koordinasyon oluşturma çalışmaları yakın bir gelecekte semeresini verecek ve birçok kronik organ hastası yeniden yaşama dönme olanağına kavuşacaktır.

Dünyada ve ülkemizde, insan doku ve organ transplantasyonlarına gösterilen ilgi giderek artmaktadır. Kronik böbrek hastalığı başta olmak üzere, Karaciğer, kalp, akciğer, pankreas gibi iyileşme şansı bulunmayan irreversibl hastalıklarda uygulanan transplantasyon sonuçlarının toplumlarda oluşturduğu ümit ve güven, doku organ nakli olayının giderek benimsenmesine neden olmuştur.

Ülkemizde 1975 yılı ile 1999 yılı arasında toplam 4259 böbrek, 215 karaciğer, 47 kalp, 66 kalp kapağı, 4 pankreas, 9155 kornea, 958 kemik iliği transplantasyonu yapılmış, sadece 1999 yılı içinde ise 368 böbrek 47 karaciğer, 13 kalp, 6 kalp kapakçığı, 1471 kornea, 222 kemik iliği nakli yapılmıştır.

Kronik böbrek yetmezliğinin tedavi yöntemlerinden diyaliz, hastanın genel durumunu düzeltmek, su-elektrolit dengesini ve vücutta biriken toksinlerin atımını sağlayarak hayatı kaliteli bir şekilde devam ettirmek ve transplantasyona hazırlamak için önemlidir.

Günümüzde kronik böbrek yetmezlikli hastaların %10 'nun transplantasyon olma şansı olduğu gözönüne alınırsa, kronik böbrek yetmezlikli hastaların tedavisinde diyalizin önemi anlşılmış olmaktadır. Hastanın primer hastalığı, diyalize uyum sağlaması, diyaliz ünitesinin tedavi uygulamada yeterliliği, hastanın yaşam süresini belirlemektedir. Şartların iyi olamsı durumunda hastanın yaşam süresi ortalama on yıl olabilmekte, 25 yıla kadar yaşam süresi olan da bulunmaktadır.

Bugün ülkemizde ortalama milyonda 60 kişinin her yıl kronik böbrek hastası olarak toplumumuza katıldığı, bu hastalığın bir nevi orta yaş hastalığı gibi göründüğü ve hastaların çok geç hekime müracaat ettiği saptanmıştır.

Kronik böbrek yetmezliği her gün birçok vatandaşımızın hayatını kaybetmesine, binlerce sinin de diyaliz makinelerine mahkum olmalarına neden olan çok sinsi bir hastalıktır.

Bu hastalığın önlenmesinde toplumun bilgi düzeyinin artırılması ve bilinçlendirilmesi çalışmaları büyük önem taşımaktadır.

Sağlık Bakanlığımıza bağlı tüm kuruluşlarımızda, başta sağlık ocaklarımız ve devlet hastanelerimiz olmak üzere, eğitim çalışmalarımız toplumun konuyla ilgili bilinçlendirilmesi

379

adına sürdürülmektedir. Ayrıca erken teşhis ve yeterli tedavinin de önemi yadsınamaz. Bu konuda da tüm sağlık kuruluşlarımız, ellerindeki imkanlar dahilinde çalışmaktadır.

Soru 2-Yine bu hastalığın pençesine düşmüş insanımızın tek kurtuluş yolu olan böbrek nakli için çok büyük çaplı bir organ bağış ve bilinçlendirme kampanyası düşünülmekte midir?

Cevap 2-Organ bağışını artırmak amacı ile, vatandaşlarımızın yazılı, görsel, işitsel iletişim araçları aracılığıyla bilgilendirilmesine yönelik çalışmalara ağırlık verilmektedir. Bu konuda Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Silahlı Kuvvetler, İçişleri Bakanlığı, Belediyeler, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliği çalışmaları sürmektedir.

Soru 3-Organ nakli konusunda hastaların doku tespiti ve nakil uyuşma bilgileri hakkında hastanelerin tam bir işbirliği ve bilgi ağı mevcut mudur? Yoksa bu önemli konuda ne gibi çalışmalar yapmayı düşünüyorsunuz?

Cevap 3-Bilindiği gibi 1 Haziran 2000 tarih ve 24066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Organ ve Doku Nakli Hizmetleri Yönetmeliği ile birlikte Kalp, Akciğer-Kalp kapağı, Karaciğer, Böbrek, Kornea, Kemik İliği Nakilleri ve İmmunoloji Bilim Kurullarımız oluşturulmuş ve çalışmalarına başlamışlardır.

Bu meyanda Ulusal Koordinasyon Kurulu ve Bölge Tıbbi Kurulları da teşkil edilerek Ulusal Organ ve Doku Nakli Koordinasyon Sistemi (UKS) oluşturulacaktır.

Böylelikle organ ve doku nakli ile ilgili ulusal bir organizasyon başlatılmış, yasal dayanağı belirlenmiş olup konu ile ilgili çalışmalarımız hızla devam etmektedir.

Bakanlığımız organ ve doku nakli ile ilgili hizmetlere çok büyük önem vermekte olup yıllık transplantasyon sayılarını 4 kat artırmayı amaçlamaktadır.